

KANEN kokous 25.11.2020 klo 13-15

Suosituustyö (Howspace)

KANEN visio: Kansalaistoiminta on elävää ja autonomista ja vahvistaa kaikkien mahdollisuuksia osallistua: mitkä näet tärkeäksi kansalaisyhteiskuntapolitiikan asialistalla esille nostettaviksi aiheiksi/asioiksi seuraavien vuosien aikana (voit esittää myös muita kuin alla olevia)?

Suositus 1. Vahvistetaan kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä ja turvataan järjestöjen toiminnan autonomisuus

1.1 Turvataan järjestöjen rahoitus

- Hallituksen on ripeästi ratkaistava pelituottojen ja järjestörahoituksen alenemiseen liittyvä kysymys, niin että järjestöt voivat suunnitella ja ennakoida toimintaansa vuoden 2022 osalta ja jälkeen. Kansalaisyhteiskunta on otettava mukaan ratkaisun valmisteluun.
- Arpajaislain uudistuksessa on keskeistä huomioida se, että pelaaminen kanavoituu jatkossa nykyistä tehokkaammin toimiluvalliseen yhtiöön. Sekä edunsaajien että yhtiön omilla toimilla on merkitystä ongelman ratkaisemiseksi. (KANEn järjestöjen kannanotto budjettiriiheen)
- Tunnistetaan ja tuetaan järjestöjen työtä kriisien aikana ja jälkihoidossa (ml. covid-19-kriisi).

1.2 Yhtenäistetään ja selkeytetään avustusjärjestelmää sekä vahvistetaan kansalaistoimijoiden ääntä valtionavustustoiminnassa

- Valtionavustuksia rahapelituotoista jakavien ministeriöiden tulee yhtenäistää valtionavustuslain soveltamiskäytäntöjään sekä viestittää niistä nykyistä paremmin, jotta avustuksen saajille olisi nykyistä selkeämpää, mihin avustusta saa käyttää (VNTEAS-ehdotus, valtionavustushanke).
- Kansalaistoimijoiden ääntä pitää vahvistaa valtionavustustoiminnassa. Tuleva valtionavustustoiminnan toimintamalli on rakennettava siten, että valtionavustuksia myöntävät viranomaiset ja valtionavustuksia hakevat järjestöt toimivat yhdessä. Yhteistyötä tulee edistää siten, ettei

valtionavustuksia käsittelevistä toimielimistä muodostu esteellisiä (Valtionavustushanke).

- STEAn pienavustuskokeilu on vakinaistettava ja ottaa käyttöön myös muissa julkisia avustuksia jakavissa ministeriöissä yhdistysten yhdenvertaisuuden takaamiseksi osana valtionavustusten yhtenäistämiskäytäntöjä (VNTEAS-ehdotus, valtionavustushanke)
- Keinoja kannustaa yhdistyksiä omarahoituksen hankintaan tulee selvittää. Myös sosiaali- ja terveysyhdistyksien valtionavustuksia koskevan valtioneuvoston asetuksen (29.12.2016/1552) muuttamista tulee selvittää niin, että myös niiden kohdalla voitaisiin käyttää harkintavaltaa siinä, miten avustusta käytetään ja miten muut tulot vaikuttavat valtionavustusten määrään ja käyttöön (VNTEAS-ehdotus, valtionavustushanke).

1.3 Kevennetään järjestöjen ja kansalaistoimijoiden hallinnollista taakkaa ja selkeytetään vastuita

- Edistetään neljännen sektorin/vapaan kansalaistoiminnan edellytyksiä (miten?)
- Järjestöille tulee mahdollistaa yhdenkertainen kirjanpito tiettyyn euromääräiseen rajaan asti (kirjanpito- tai yhdistyslaki; VNTEAS-ehdotus, YhdL-uudistus). Tämä helpottaa erityisesti pienten, vapaaehtois pohjalta toimivien yhdistysten toimintaa.
- Vastuunjako voisi selkeyttää sallimalla yhdistyksille toimitusjohtaja-toimielimien käyttönoton: Muutetaan yhdistyslakia niin, että yhdistys voi niin halutessaan ottaa käyttöön toimitusjohtajatoimielimen (VNTEAS-ehdotus, YhdL).

Suositus ehdotus 2. Lisätään kansalaisyhteiskunnan yhdenvertaista osallistumista

- Julkisen hallinnon strategian toimeenpanoa on edistettävä hallinnon eri tasoilla ja seurata toimeenpanon vaikutuksia kansalaisyhteiskuntaan (JH-strategiavalmistelu)
- Selvitetään suunnitellun avoimuusrekisterin vaikutukset kansalaisyhteiskunnan osallistumiseen (Avoimuusrekisterihankkeessa)
- Avoimen, joukkoistetun lainvalmistelun käytäntöä tulee ottaa käyttöön kansalaisyhteiskunnan äänen vahvistamiseksi lainsäädäntöprosessissa (mm. lainvalmisteluohjeen päivittäminen ja käsittely osana paremman sääntelyn ohjelmaa).

- Hankkeiden kansalaisyhteiskuntavaikutukset on tunnistettava ja tehtävä näkyväksi säädösvalmistelussa ja päätöksenteossa. Kansalaisyhteiskunta on otettava mukaan prosesseihin varhaisemmin.
- Tietoon perustuvan päätöksenteon turvaamiseksi tulee pikaisesti ryhtyä suomalaisen järjestöautonomian ja osallistumisen tilan ja tulevaisuuden systemaattiseen ja pitkäjänteiseen tutkimukseen, mikä edellyttää resursseja ja koordinaatiota.
- Globaalin kansalaisyhteiskunnan haasteisiin liittyviä autonomia- ja elinvoimaisuus- ja osallisuuskysymyksiä tulee kartoittaa jatkossa eri toimijoiden yhteistyössä, fokusoidusti ja resursoidusti.

Suositusehdotus 3. Turvataan kansalaisyhteiskunnan ja hallinnon välinen strateginen yhteistyö ja kumppanuus

- Kansalaisyhteiskunta on otettava mukaan strategisten painopisteiden määrittelyyn, esimerkiksi julkisen hallinnon strategian toimeenpanossa ja seurannassa
- Järjestöjen toimintaedellytykset, osallisuus ja kumppanuus valtionhallinnossa/maakunnissa ja kunnissa on turvattava.